

8.6.1965 Tarih ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna İki Madde ve Bir Geçici 2 nci Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu. (1/465)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : K.K.T.D. 18/101-954/05491

19 Temmuz 1982

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 21.6.1982 tarihinde kararlaştırılan «8.6.1965 Tarih ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna İki Madde ve Bir Geçici 2 nci Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

8.6.1965 TARİH VE 625 SAYILI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNUNUN BAZI MADDELERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ VE BU KANUNA İKİ MADDE İLE GEÇİCİ 2 NCİ MADDE EKLENMESİNE DAİR KANUN TASARISININ GEREKÇESİ

GENEL GEREKÇE

1. Anayasamız, özel okulların bağlı olduğu esasların Devlet okulları ile ulaşılmak istenen seviyeye uygun olarak bir kanunla düzenlenmesi hükmünü de taşımaktadır.

2. Halen ülkemizdeki özel öğretim kurumları 1965 yılında çıkarılan 8.6.1965 tarih, 625 sayılı Kanuna göre sevk ve idare olunmaktadır. Ancak yeni düzenlemelere ilişkin durum değerlendirilmesinde 1965'den bu yana değişen şartların da etkisiyle mevcut kanunun bazı yönlerden aksadığı görülmüştür.

3. Özel Öğretim Kurumlarının bir kamu görevi gördükleri, Devletin görevi olan eğitim-öğretim hizmetlerinde hazineye yük olmadan katkıda bulundukları ancak aynı zamanda birer ticarî müessese olarak da mütalaa edilmeleri göz önünde tutularak; eğitim, öğretim hizmetlerine özel sektörün geniş ölçüde katılması esasının devamı genel ilke olarak benimsenmiştir.

4. Bu konuda özel sektörün teşebbüs ve işbirliğini faydalı ve etkili bir şekilde sağlayabilmek için, özel öğretim kurumlarının tâbi bulunacağı esasların belirlendiği 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda aksayan hususların tamamlanması, boşlukların doldurulması gerekmektedir.

5. Millî Eğitim Bakanlığı ile özel öğretim kurumları arasındaki ilişkileri düzenleyen, kurucularla yönetici ve öğretmenlerin görev, yetki, sorumluluk ve haklarını belirleyen kurallar günümüzün şartlarına cevap vermemektedir.

6. Özel öğretim kurumlarında, özel azınlık okullarında Türkçe ve Türkçe Kültür derslerinin Devlet kadrosundan maaş alan öğretmenlerce okutulması hakkındaki 6581 sayılı Kanun ile resmî ve özel okul öğretmenlerinin özel kurs ve dershanelerde görev almalarını yasaklayan 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanu-

nuna Ek İki Madde eklenmesine dair 26.10.1971 gün, 1495 sayılı Kanun hükümlerine de tasarıda yer verilerek özel öğretim kurumları için uygulamada pratiklik sağlanmasını teminen, özel öğretim kurumlarına ait düzenlemeler tek bir kanunda birleştirilmek istenmiştir. Söz konusu iki kanunun da bu tasarının yürürlüğe girmesiyle yürürlükten kalkması gerekmektedir.

Diğer yandan 4 Haziran 1981 tarihli ve 17360 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hükümet Programı doğrultusunda özel dershanelerin kapatılmasına ilişkin Kanunî düzenlemelerin yapılması zorunluluğu da doğmuştur.

MADDELERİN GEREKÇELERİ

Madde 1. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 1 inci maddesinde yapılan değişiklikle Millî Eğitim Temel Kanunundaki ifadeler maddeye eklenmiş, 0-6 yaş grubu çocukların eğitiminin yapıldığı kreş, yuva, anaokulu, anasınıfı gibi okul öncesi kurumların özel ve tüzelkişiler tarafından açılmaları halinde bu kanun kapsamına gireceği hususuna açıklık getirilmiş ve maddeden dershaneler ifadesi çıkarılmıştır.

Madde 2. — Özel öğretim kurumları kanununun 3 üncü maddesinde yapılan değişiklikle açılmayacak özel öğretim kurumları açıklıkla belirtilmiştir.

Madde 3. — 5 inci maddede yapılan değişiklikle ülkemizde belirli bir süre kalacak yabancı öğrencilerin eğitimlerine imkân sağlamak üzere uluslararası okullar açılmasına dair ayrıcalık hükmü getirilmiştir.

Madde 4. — 6 ncı maddede yapılan değişiklikle, yabancılar tarafından açılmış kurumların yalnız Millî Eğitim Bakanlığına devri hükmü getirilerek, uzun yıllardan beri eğitim-öğretim veren gelenekselleşmiş bu kurumların yaptıkları görevlerin bu Bakanlıkça devamına imkân sağlanırken öğrencilerin hakları da güvenceye alınmıştır.

Madde 5. — 8 inci maddede yapılan değişiklikle; özel öğretim kurumlarının kuruluşları sırasındaki standartların devamı sağlanarak öğrenci sayısının artırılması için, bina kapasitelerinin artışı ile ders araç-gereçlerinin de artırılması sağlanmıştır.

Madde 6. — 9 uncu maddede yapılan düzenleme ile, maddeye açıklık getirilmiştir. Birbirinin devamı olan kurumların (okul öncesi, temel eğitim birinci ve ikinci kademe ve ortaöğretim) aynı kurucu tarafından bir arada açılması, eğitim-öğretim bakımından gerekli düzenlemelerin yapılmasına bağlı olarak sağlanmıştır.

Madde 7. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 10 uncu maddesinde yapılan değişiklikle bir kurumun öğretime başlayabilmesi için aranacak şartlar belirtilirken öğretime başlama izni için başvuru zamanı kayda bağlanmıştır. İşlemleri geciken okulların faaliyete geçme zamanları da, gelecek öğretim yılına bırakılarak eğitim-öğretimin zamanında ve sağlam esaslara dayalı olarak başlayıp devam etmesi sağlanmıştır.

Madde 8. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 11 inci maddesinde yapılan değişiklikle kademeli olarak faaliyete geçecek kurumların kurum açma izninin tamamı için alınması, faaliyetin sadece öğretime başlama yönünden kademeli olmasını sağlayacak şekilde eski madde yeniden düzenlenmiş, böylece kurumun ve öğrencilerin geleceği güven altına alınmak istenmiştir.

Madde 9. — Özel Öğretim Kurumlarının 12 nci maddesinde yapılan değişiklikle, öğretime başlama izni ile resmî okullara denkliği tanınan özel okulların denkliklerinin öğretime başladığı yıl genel bir denetimden geçmesi koşulu getirilmiştir.

Madde 10. — 14 üncü maddede yapılan değişiklikle, öğretime başlama izni geri alınan kurumun bir yıl içinde yeniden öğretime başlama izni almaması halinde kapatılacağı hükme bağlanarak etkinliği olmayan bir özel öğretim kurumuna yasal olarak da son verilmektedir.

Madde 11. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 16 ncı maddesinde yapılan değişiklikle, bir özel okulun kurucusu tarafından kapatılmak istenmesi halinde özellikle öğrenci ve velilerinin mümkün olduğu kadar durumdan erken haberdar edilmeleri öngörülmüş, bilirim süresi 3 aydan 6 aya çıkarılmıştır.

Madde 12. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 20 inci maddesini değiştirmektedir. Türkiye'de açılmış olan yabancı okullar kaliteli bir eğitim-öğretim hizmeti vermektedir. Merkezî sınav sistemi ile öğrenci alan bu okullara kamuoyundan büyük istek vardır. Bu kurumların geliştirilerek yaşatılmasında yarar görülmüştür.

Madde 13. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 21 inci maddesinde yapılan değişiklikle madde yeniden düzenlenmiş ve Millî Eğitim Temel Kanunu ile özel ihtisas mesleği haline getirilen öğretmenlik, özel okul-

lar açısında da meslek alanı olarak kabul olunmuş; resmî okullardaki seviye esas alındığından, bu okullardaki öğretmenlerin en az dengi resmî okullardaki öğretmenlerin şartlarını taşımaları öngörülmüştür.

Okulların ve eğitim-öğretimin devamlılığı için öğretmenlerin, kurumun kuruluşundan başlayarak bu okulun asıl öğretmenleri olmaları gerekli görülmüştür. 1495 sayılı Kanunla, 6581 sayılı Kanun hükümleri maddeye eklenerek bu iki Kanun yürürlükten kaldırılmış ve aynı konuyla ilgili üç kanun tek metinde birleştirilmiştir.

Madde 14. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 23 üncü maddesinde yapılan değişiklikle verilen çalışma izninin yine izni veren makamca iptali gerektiği hükme bağlanmaktadır.

Madde 15. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 24 üncü maddesinde yapılan değişiklikle yabancı müdür ve öğretmenlerle daha iyi işbirliği sağlanmasını temin amacıyla Türk müdür başyardımcılarının yabancı dil bilenler arasından seçilmesi zorunluğu getirilmiştir.

Madde 16. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 25 inci maddesinde yapılan değişiklikle; madde metni Lozan Andlaşmasındaki ifadeye uygun hale getirilmiştir.

Madde 17. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 26 ncı maddesinde yapılan değişiklikle; Millî Eğitim Bakanlığınca onanarak yürürlüğe giren yönetmelik ve ders programlarının gerekli hallerde aynı makamca değiştirilebileceği hususu açıklıkla belirtilmiştir.

Madde 18. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 30 uncu maddesinde yapılan değişiklikle; ilân ve reklamların yayımından önce idarenin haberdar olması sağlanacaktır.

Madde 19. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 31 inci maddesine eklenen onay uygulaması ile okul ücretlerinin, hükümetlerin genel fiyat politikasına paralel düzenlenebilmesi sağlanmış, Millî Eğitim Bakanı'nın önceden haberdar edilmesi gerekli görülmüştür.

Madde 20. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 32 nci maddesinde yapılan değişiklikle Devlet Memurları Yasasında bulunup bu yasada tekrarlanan hükümler çıkarılmıştır.

Madde 21. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 33 üncü maddesinde yapılan değişiklikle özel öğretim kurumu yönetici ve öğretmenlerinin resmî öğretim kurumlarındaki meslektaşları kadar ücret almaları sağlanmıştır.

Madde 22. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 43 üncü maddesine eklenen hükümlerle kurumların en az kuruluşları esnasındaki standartlarını korumaları sağlanacaktır.

Madde 23. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 47 nci maddesinde yapılan değişiklikle 657 sayılı Kanun madde metnine alınmış, ayrıca özel okul öğretmenleri taltif ile ceza kovuşturması yönlerinden de resmî okul öğretmenleriyle eşit uygulamaya getirilmiştir.

Madde 24. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 48 inci maddesinde yapılan değişiklik ile disiplin cezaları uygulamasına açıklık getirilmiştir.

Madde 25. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 49 uncu maddesine yapılan eklentilerle özel öğretim kurumları öğretmenleri ceza kovuşturması yönünden de memur gibi işlem göreceklidir.

Madde 26. — Özel Öğretim Kurumları Kanununa (Ek Madde I) bir madde eklenmektedir. Eklenen bu maddeyle Kanunda hükme bağlanmayan hususlar için resmî öğretim kurumları kanunlarının uygulanması hükmü, kanundaki açıkların kaaptılması amacıyla getirilmiştir.

Madde 27. — Bu madde ile Özel Öğretim Kurumları ile ilgili olan 26.10.1971 tarih, 1495 sayılı Kanun ile 27.5.1955 tarih, 6581 sayılı Kanun; bu kanunlardaki hükümler Özel Öğretim Kanunu'nun 21 inci maddesine alındığından yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 28. — 4 Haziran 1981 gün, 17360 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Hükümet Programı ile özel dershanelerin kapatılması öngörüldüğünden bu madde getirilmiştir.

Madde 29. — Kanunun yürürlük tarihini belirlemektedir.

Madde 30. — Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulunun yürüteceği hükme bağlanmaktadır.

Millî Eğitim Komisyonu Raporu

TC

Danışma Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No. : 1/465

Karar No. : 10

5 Ocak 1983

DANIŞMA MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hükümetimizin 8 . 6 . 1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna İki Madde ve Bir Geçici 2 nci madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısını Danışma Meclisine göndermiş, Başkanlık esas Komisyon olarak Tasarıyı Millî Eğitim Komisyonumuza havale etmiştir.

Basında çıkan olumlu ve olumsuz görüşler ve yeni Anayasamızın yeni hükümleri karşısında durum Anayasa Komisyonumuza görüşleri alınmak üzere 26 . 11 : 1982 tarih ve Z-382/5 sayılı yazımızla bildirilmiş, alınan 3 . 12 . 1982 gün ve 382 sayılı yazılarından «değiştirilen ve yeniden getirilen bu kanun maddelerinden hangilerinin veya hangi hükümlerinin Anayasaya uygun olup olmadığının açıklanması» istenmiştir.

Durum Komisyonumuzda incelenmiş, 16 . 12 . 1982 günü gündeme alınması; tasarıyı hazırlayan Millî Eğitim Bakanlığının yeni Anayasa hükümlerine göre ilgili Yükseköğretim Kurulu'nun Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin bilgileri ışığı altında Komisyonumuzda incelenmesi uygun görülmüştür.

Konunun geliştirilmesi için iki üye ile birlikte Yükseköğretim Kurulu Başkanı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü temsilcileri müştereken toplanmış Anayasamızın 130 uncu maddesinin son fıkrasının «Vakıflar tarafından kurulan Yükseköğretim Kurumlarının mali ve idari konularını, diğer hususlar yani mali ve idari konular dışındaki akademik çalışmalar, öğretim elemanlarının sağlanması ve güvenlik yönlerinden Devlet eliyle kurulan Yükseköğretim Kurumları gibi. Anayasada belirtilen hükümlere tabi olacağı ve ayrıca Kanunda gösterilen usul ve esaslara göre, kazanç amacına yönelik olmayan Vakıflar tarafından kurulacak Yükseköğretim kurumlarının Devletin denetim ve gözetimine tabi tutulmaları için Anayasa ve mevcut kanunlara göre boşluğu giderecek bir maddenin tasarıda yer alması uygun görülmüştür. Bütünlüğün bozulmaması için madde tasarının sonuna konulmak üzere şöyle düzenlenmiştir.

«Kazanç amacına yönelik olmamak şartıyla, Vakıflar tarafından kurulacak Özel Yükseköğretim Kurumları kuruluş, işleyiş ve diğer ilgili hususlarda 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa, bu kanunun ek ve tadilleri ile bunlara dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümlerine tabidir.»

Tasarı görüşülmeye başlanmış birinci maddeden çıkarılan «Özel dershanelerin» tasarıya eklenmesine ait verilen bir önerge üzerine görüşme açılmış, fayda ve zararları tartışılmış;

1. Özel öğretim kurumlarının faydasızlığı, gereksizliği, işlerliğini kaybetmesi halinde kapatılmasına ait kanunda hükümlerin bulunduğu,

2. Denetim ve gözetim için her türlü imkânın Millî Eğitim Bakanlığına ait olduğu,

3. Eğitimi tamamlayan birer kurum halinde çalışmalarının yetkili kurumlarca sağlanabileceği,

4. İvi işlerliği temin edildiğinde toplumda bir talebi karşıladığı iyi işlemeyenler için mevzuat boşluğu olmadığı,

5. Üniversiteye giriş açısından yapılan araştırmalara göre faydaları bulunduğu anlaşıldığından salt çoğunluk olan 8 üyenin ikisinin muhalefeti üzerine oy çokluğuyla metne dahil edilmesi uygun görülmüş ve diğer maddelerde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

1. Tasarının başlığı yeni düzenlemeye göre değiştirilmiştir.

2. Tasarının birinci maddesinin üçüncü satırındaki «temel eğitim» deyimi Anayasamızda ifadesini bulan «İlköğretim» şeklinde değiştirilmiş ve dördüncü satırdaki «çeşitli kurslar» dan sonra «dershaneler» kelimesi maddeye eklenmiştir.

3. Tasarının ikinci maddesinin birinci fıkrasında redaksiyon yapılmış, birinci maddeye paralel olarak üçüncü fıkra metinden çıkarılmıştır.

4. Tasarının üçüncü maddesinde Özel Öğretim Kurumları Kanununun 5 inci maddesi aynen korunduğundan bu fıkra metinden çıkarılmış ve madde buna göre düzenlenmiş, diğer fıkralar aynen kabul edilmiştir.

5. Tasarının dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, sekizinci, dokuzuncu maddeleri redaksiyona tabi tutularak aynen kabul edilmiştir.

6. Tasarının 10 uncu maddesi Özel Öğretim Kurumları Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasını değiştirdiği ve üçüncü bir fıkra eklediği, birinci fıkra aynen korunduğu için buna göre düzenleme yapılarak kabul edilmiştir.

7. Tasarının 11 inci maddesiyle sadece Özel Öğretim Kurumları Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası değiştirildiğinden bu fıkra aynen kabul edilmiş ikinci ve üçüncü fıkralar metinden çıkarılmıştır.

8. Tasarının 12 ncı maddesi aynen, 13 üncü maddesi redaksiyona tabi tutulmuş bu maddenin 7 nci fıkrasındaki «Öğretmenlerine» kelimesinden sonra virgöl konularak «Özel» kelimesi metne eklenerek aynen kabul edilmiştir.

9. Tasarının 14 üncü, 15 inci, 16 ncı, 17 ncı, 18 inci, 19 uncu maddeleri redaksiyona tabi tutularak aynen kabul edilmiştir.

10. Tasarının 20 ncı maddesinde birinci satırdayer alan «Okullarda» kelimesinin yerine «Öğretim Kurumlarında» ifadesi konulmuş ve madde aynen kabul edilmiştir.

11. Tasarının 21 inci maddesi aynen, 22 ncinin 1 inci fıkrası aynen, 2 ncı fıkrası redaksiyonla, 23 üncü ve 24 üncü, 25 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

12. Tasarının 26 ncı maddesinde yer alan Ek madde 1 aynen kabul edilmiştir. Tasarının 27 ncı maddesi Ek 2 ncı madde olarak alınmış, yeniden düzenlenen ve yeni Anayasamıza göre Vakıflar tarafından kurulacak Özel Öğretim Kurumlarına ait hüküm ek 3 üncü madde olarak bu maddeye eklenmiştir.

13. Tasarının 28 inci maddesiyle getirilen geçici madde metinden çıkarılmıştır.

14. Tasarının Yürürlük maddesi olan 29 uncu maddesi 27 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

15. Tasarının Yürütme maddesi olan 30 uncu maddesi 28 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz gereği için Danışma Meclisi Başkanlığına saygı ile arz olunur.

Selçuk KANTARCIOĞLU
Başkan

Mahir CANOVA
Başkanvekili

Muzaffer ENDER
Sözcü

Zeki YILDIRIM
Kâtip

Ethem AYAN
Üye
Toplantıda Bulunamadı

Halil AKAYDIN
Üye

İhsan GÖKSEL
Üye
İmzada Bulunamadı

Nihat KUBİLAY
Üye

M. Utkan KOCATÜRK
Üye

Bekir TUNAY
Üye

Nermin ÖZTUŞ
Üye

1 inci madde ve ona bağlı maddelerin Hükümetten geldiği şeklini kabul ediyorum. Karşı oyum yoktur. Söz hakkım saklıdır.

KARŞI OY

Anayasanın 42 nci maddesinde «Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlenir.» denilmek suretiyle, özel okulların resmî okullara denk olacağını; yani bir özel okulun işleyişi, öğretimi, eğitimi ile alınan sonuçlarının aynı derecedeki resmî bir okulunki ile eşit olacağını; ondan daha düşük olamayacağını; bunun Kanunla düzenleneceğini belirterek özel sektöre sadece okul açma izni vermiştir. Oysaki Komisyonun Kanun Tasarısına getirdiği metin, özel sektöre dersane açma iznini de getirmektedir.

Ne eğitim literatöründe, ne bir başka ülkede ve ne de bugüne kadar ve son olarak 8 - 11 Haziran 1982 tarihleri arasında toplanan Millî Eğitim Şûra çalışmalarında, Türk Millî Eğitim sisteminin yapısı içerisinde özel dershanelerin yeri olmadığını görmekteyiz.

Ayrıca, ne 1924, ne 1961 ve ne de 1982 Anayasamızda ve ne de 1739 Millî Eğitim Temel Kanununda Millî Eğitim sisteminin bütünlüğü içerisinde resmî dershanelere yer verilmemiştir. Özel bir eğitim kurumunun mutlak resmî denkliği alması gerekmektedir.

Sistemin birimi bir bütünlük içerisinde okuldur; kanunlara göre kurulur, yönetmeliklerine göre işler ve sonuç elde edilir.

Özel dershaneler, sistemin arasına sokulmak istenen, fakat sistemi bütünüyle bozan ve eğitimde eşitliği zedeleyen kurumlardır.

Eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması 30 Kasım 1980 gün ve 17176 sayılı ve 4 Haziran 1981 gün ve 17360 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan Devlet politikası olarak Hükümet programına alınmıştır.

Komisyonun getirdiği öneri, Devlet politikasına aykırı düşmektedir.

Özel dershanelerde verilen öğretimin resmî okullarda eksik kalan öğretimin tamamlanması şeklindeki görüş, Anayasanın 42 nci maddesinde ifadesini bulan, Devletin eğitim ve öğretim görevine aykırıdır. Devletin eğitim ve öğretim gücünü ve ödevini zedelemektedir. Onur kırıcıdır.

Bu nedenlerle 1 inci madde ile ona bağlı diğer maddelerin Hükümetten geldiği şekilde kabulünün uygun olacağı kanaatindeyim.

Saygılarımla.

Nermin ÖZTUŞ
Danışma Meclisi Üyesi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

8.6. 1965 Tarih ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Bu Kanuna İki Madde ve Geçici 2 nci Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 1. — Bu Kanun Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler; özel hukuk tüzelkişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzelkişiler tarafından açılan; okul öncesi, temel eğitim, ortaöğretim kurumları ve haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, bîçki - dikiş yurtları ve benzeri kurumların kurum açma, öğretime başlama, eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim, öğretim, yönetim denetim ve gözetimi ile ilgili hükümleri kapsar.»

MADDE 2. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — Özel Öğretim Kurumu açabilmek için Millî Eğitim Bakanlığından «kurum açma izni» alınır. İzin için gerekli koşullar tüzükte belirtilir.

Derecesi ve niteliği ne olursa olsun resmî benzeri bulunmayan okullar, resmî benzeri deneme niteliğinde olan okullar, askeri okullar, din eğitimi ve öğretimi yapan özel öğretim kurumları ile emniyet teşkilatını ilgilendiren alanlarda özel öğretim kurumu açamaz.

Herhangi bir öğretim düzeyindeki öğrencileri yetiştirmek ve her derecedeki okulların giriş sınavlarına adayları hazırlamak amacıyla her ne ad altında ve ne şekilde olursa olsun dershane ve benzerleri de özel öğretim kurumu olarak açamaz.

Özel öğretim kurumları, isimlerinde; resmî ve diğer özel öğretim kurumlarında kullanılan ad ve unvanları her ne şekilde olursa olsun kullanamazlar.»

MADDE 3. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 5. — Yabancı uyruklu gerçek veya tüzelkişiler, kendi adlarına veya Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek veya tüzelkişiler adına her ne suretle olursa olsun Türkiye'de yeniden özel öğretim kurumu açamazlar.

Türkiye'deki yabancıların çocukları için, Türklerle ilgili ülke temsilcilerinin bu amaçla kurdukları bir vakıf tarafından uluslararası okul açılmasına Bakanlar Kurulunca izin verilebilir.

Okulun açılabilceği yerler, açılış, şekli, işleyişi ve diğer hususlar tüzükte belirtilir.

Bu Kanunun hükümlerine göre kurulmuş özel okullara, Türk Millî Eğitiminin amaçlarına uygun olarak çalışmak üzere ve Millî Eğitim Bakanlığının izni ile yabancılar öğretim elemanı, ders araç ve gereçleri yardımıyla bulunabilirler.»

MADDE 4. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 6. — Yabancılar tarafından açılmış Özel Öğretim Kurumları, kurucularının veya yetkililerinin önerisi ile yalnız Millî Eğitim Bakanlığına devredilebilir. Devredilen bu kurumların yönetim, eğitim ve öğretim özellikleri dikkate alınarak korunması yararlı görülenler Bakanlıkça saptanır.

Bu kurumlar kapatılırsa da üçüncü şahıslar tarafından mülk edinilemezler.»

MADDE 5. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 8. — Özel Öğretim Kurumu açma belgesinin verilebilmesi için; Kurumun bina veya binalarının tapu ile maliki veya sözleşme ile kullanma hakkına sahip olduğu, kullanış amaçlarına her bakımdan uygun ve yeterli olduğu ve belli bir öğrenci sayısı esas olmak suretiyle kurumun ihtiyacını karşılayabileceği Millî Eğitim, İçişleri, Bayındırlık ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları yetkili kuruluşlarınca saptanır.

Saptanan öğrenci sayısı artırılmaz. Ancak, daha sonra kurum binalarında meydana gelebilecek kapasite artışları halinde öğrenci sayısının artırılması istenebilir.

Kurum açma izni belgesinin verilmesine esas teşkil eden hususlardan herhangi birinde değişiklik yapılması, Millî Eğitim Bakanlığının onayına bağlıdır.»

MİLLÎ EĞİTİM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

8.6.1965 Tarih ve 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Üç Ek Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Bu Kanun Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler; özel hukuk tüzelkişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzelkişiler tarafından açılan; okul öncesi, ilköğretim ortaöğretim kurumları ve haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, dershaneler, biçki - dikiş yurtları ve benzeri kurumların kurum açma, öğretime başlama, eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının; eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile ilgili hükümleri kapsar.

MADDE 2. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — Özel Öğretim Kurumu açabilmek için Millî Eğitim Bakanlığından «kurum açma izni» alınır. İzin için gerekli şartlar tüzükte belirtilir.

Derecesi ve niteliği ne olursa olsun resmî benzeri bulunmayan okullar, resmî benzeri deneme niteliğinde olan okullar, askerî okullar, din eğitimi ve öğretimi yapan özel öğretim kurumları ile emniyet teşkilatını ilgilendiren alanlarda özel öğretim kurumu açılmaz.

Özel öğretim kurumları, isimlerinde; resmî ve diğer özel öğretim kurumlarında kullanılan ad ve unvanları her ne şekilde olursa olsun kullanamazlar.

MADDE 3. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Türkiye'deki yabancıların çocukları için, Türklerle ilgili ülke temsilcilerinin bu amaçla kurdukları bir vakıf tarafından Uluslararası okul açılmasına Bakanlar Kurulunca izin verilebilir.

Okulun açılacağı yerler, açılış şekli, işleyişi ve diğer hususlar tüzükte belirtilir.

Bu Kanunun hükümlerine göre kurulmuş özel okullara, Türk Millî Eğitimin amaçlarına uygun olarak çalışmak üzere ve Millî Eğitim Bakanlığının izni ile yabancılar öğretim elemanı, ders araç ve gereçleri yardımıyla bulunabilirler.»

MADDE 4. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 6. — Yabancılar tarafından açılmış Özel Öğretim Kurumları, kurucularının veya yetkililerinin önerisi ile yalnız Millî Eğitim Bakanlığına devredilebilir. Devredilen bu kurumların yönetim, eğitim ve öğretim özellikleri dikkate alınarak korunması yararlı görülenler Bakanlıkça tespit olunur.

Bu kurumlar kapatılırsalar da üçüncü şahıslar tarafından mülk edinilemezler.

MADDE 5. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 8. — Özel Öğretim Kurumu açma belgesinin verilebilmesi için; Kurumun bina veya binalarının tapu ile maliki veya sözleşme ile kullanma hakkına sahip olduğu, kullanılış amaçlarına her bakımdan uygun ve yeterli olduğu ve belli bir öğrenci sayısı esas olmak suretiyle kurumun ihtiyacını karşılayabileceği Millî Eğitim, İçişleri, Bayındırlık ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları yetkili kuruluşlarınca tespit olunur.

Tespit olunan öğrenci sayısı artırılmaz. Ancak, daha sonra kurum binalarında meydana gelebilecek kapasite artışları halinde öğrenci sayısının artırılması istenebilir.

Kurum açma izni belgesinin verilmesine esas teşkil eden hususlardan herhangi birinde değişiklik yapılması, Millî Eğitim Bakanlığının onayına bağlıdır.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 6. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 9. — Kurumlara ait yapı ya da yapılar içinde iki kurucuya ait aynı veya farklı derecede ya-
hut nitelikte okul bulunamaz.

Eğitim - öğretim ve yönetim bakımından sakınca görülmediğinin teftiş raporlarıyla saptanması halinde,
bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde farklı derecelerde okullar bir arada bulunabilir.»

MADDE 7. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 10. — Bir Özel Öğretim Kurumunda öğretime başlayabilmek için «Öğretime Başlama İzni»
alınır. Bunun için gerekli belgelerle en geç öğretim yılı başından üç ay önce Millî Eğitim Bakanlığına baş-
vurulur. Öğretime başlama izni alınmadıkça kuruma öğrenci kaydı yapılamaz.

Bu iznin, kurum açma izni belgesine sahip kurucuya Millî Eğitim Bakanlığınca verilmesi aşağıdaki ko-
şulların yerine getirilmesine bağlıdır.

a) Bu kuruma ait ders araç ve gereçleriyle, laboratuvarlarının, kitaplığın ve beden eğitimi olanakları-
nın amaç ve ihtiyaca yeterli görüldüğünün kesin teftiş raporuna bağlanması,

b) Kurumun yönetici, öğretmen ve hizmetlilerinin sayı ve nitelikleri yönünden uygun bulunması ve bu
kurumda çalışacakları hususunun usulüne göre belgelendirilmesi,

c) Kurumun yönetmelikleriyle müfredat programının Bakanlıkça incelenip onanmış olması.

Temel eğitim ve ortaöğretim okulları için öğretim yılının 15 inci gününden sonra verilen öğretime baş-
lama izinleri ertesi ders yılından itibaren geçerlidir.

Yeni öğretime başlama izni verilen özel okulların kayıt - kabul süreleri, gerektiğinde 15 gün uzatılabi-
lir.»

MADDE 8. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 11. — İleri sınıfların öğretimini kademeli olarak başlatacak kurucunun 10 uncu maddede aranan
koşulları, açılacak her sınıf, öğretim yılı başından en az 3 ay önce yerine getirmesi gerekir.»

MADDE 9. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 12. — Öğretime başlama izni verilmekle temel eğitim ve ortaöğretim okullarının denkliği de
tanınmış olur. Bu okullar öğretime başladığı yıl içinde genel teftiş tabi tutulurlar.

Bakanlıkça öğretim, eğitim veya yönetim bakımından özel yönetmeliğine göre veya gerek görülecek hal-
lerde yaptırılacak teftiş sonucunda, çalışmaları ve durumu yeterli görülmeyen okullar önce uyarılır. Yöne-
ticileri hakkında gerekirse, 45 inci madde hükümleri uygulanır. Daha sonra yaptırılan teftişte durumunu
düzeltmediği anlaşılan okulların denkliği, öğretim yılı sonunda kaldırılır. Ertesi yıl yaptırılacak teftişte de
çalışmalarının yeterli olmadığı saptanan okullar, öğretim yılı sonunda kapatılır. Bu durumda, o yılki sınav-
lar Bakanlıkça özel olarak yaptırılır.»

MADDE 10. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 14. — Kurum açma izni belgesini alıp 3 yıl içinde öğretime başlama iznini alamayan kurucu-
nun kurum açma izni geri alınır.

Öğretime başlama izni almış olan bir kurum, iki yıl içinde öğretime başlamazsa veya öğretime başladı-
ktan sonra ara verirse veya iznin alınış amacından başka amaçlarla kullanıldığı teftiş raporlarıyla anlaşırsa
öğretime başlama izni geri alınır.

Bir yıl içinde yeniden öğretime başlama izni alamayan kurum kapatılır.»

MADDE 11. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 16. — Özel bir okulun kurucusu Bakanlığa, yönetici, öğretmen ve öğrencilere en az 6 ay önce
yazılı olarak bildirmek şartıyla ve ancak öğretim yılı sonunda okulunu kapatabilir.

Bunun dışında bir özel okul, kurucusu tarafından öğretim yılı için hiçbir şekilde kapatılamaz.

Yukarıdaki şartlara uymadan okulunu kapatan bir kurucuya tekrar bir özel okul açma veya ortak olma
izni verilemez. Öğrenci velilerinin kurucular aleyhine umumî hükümlere göre açacakları davalar saklı kal-
mak şartıyla ayrıca kurucu, öğrencilerden o yıl için aldığı tahsilatları aynen iade eder.»

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 9. — Kurumlara ait yapı ya da yapılar içinde iki kurucuya ait aynen veya farklı derecede yahut nitelikte okul bulunamaz.

Eğitim - öğretim ve yönetim bakımından sakınca görülmediğinin teftiş raporlarıyla tespit edilmesi halinde, bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde farklı derecelerde okullar bir arada bulunabilir.

MADDE 7. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 10. — Bir Özel Öğretim Kurumunda öğretime başlayabilmek için «Öğretime Başlama İzni» alınır. Bunun için gerekli belgelerle en geç öğretim yılı başından üç ay önce Millî Eğitim Bakanlığına başvurulur. Öğretime başlama izni alınmadıkça kuruma öğrenci kaydı yapılamaz.

Bu iznin, kurum açma izni belgesine sahip kurucuya Millî Eğitim Bakanlığınca verilmesi aşağıdaki şartların yerine getirilmesine bağlıdır.

a) Bu kuruma ait ders araç ve gereçleriyle, laboratuvarlarının, kitaplığın ve beden eğitimi imkânlarının amaç ve ihtiyaca yeterli görüldüğünün kesin teftiş raporuna bağlanması.

b) Kurumun yönetici, öğretmen ve hizmetlilerinin sayı ve nitelikleri yönünden uygun bulunması ve bu kurumda çalışacakları hususunun usulüne göre belgelendirilmesi.

c) Kurumun yönetmelikleriyle müfredat programının Bakanlıkça incelenip onanmış olması.

İlköğretim ve ortaöğretim okulları için öğretim yılının 15 inci gününden sonra verilen öğretime başlama izinleri ertesi ders yılından itibaren geçerlidir.

Yeni öğretime başlama izni verilen özel okulların kayıt - kabul süreleri, gerektiğinde 15 gün uzatılabilir.

MADDE 8. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 11. — İleri sınıfların öğretimini kademeli olarak başlatacak kurucunun 10 uncu maddede aranan şartları, açılacak her sınıf için, öğretim yılı başından en az 3 ay önce yerine getirmesi gerekir.

MADDE 9. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 12. — Öğretime başlama izni verilmekle ilköğretim ve ortaöğretim okullarının denkliği de tanınmış olur. Bu okullar öğretime başladığı yıl içinde genel teftiş tabi tutulurlar.

Bakanlıkça öğretim, eğitim veya yönetim bakımından özel yönetmeliğine göre veya gerek görülecek hallerde yaptırılacak teftiş sonucunda, çalışmaları ve durumu yeterli görülmeyen okullar önce uyarılır. Yöneticileri hakkında gerekirse, 45 inci madde hükümleri uygulanır. Daha sonra yaptırılan teftişte durumunu düzeltmediği anlaşılan okulların denkliği, öğretim yılı sonunda kaldırılır. Ertesi yıl yaptırılacak teftişte de çalışmalarının yeterli olmadığı tespit olunan okullar, öğretim yılı sonunda kapatılır. Bu durumda, o yılki sınavlar Bakanlıkça özel olarak yaptırılır.

MADDE 10. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü bir fıkra eklenmiştir.

«Öğretime başlama izni almış olan bir kurum, iki yıl içinde öğretime başlamazsa veya öğretime başladıktan sonra ara verirse veya iznin alınıp amacından başka amaçlarla kullanıldığı teftiş raporlarıyla anlaşılırsa öğretime başlama izni geri alınır.»

«Bir yıl içinde yeniden öğretime başlama izni almayan kurum kapatılır.»

MADDE 11. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 16. — Özel bir okulun kurucusu Bakanlığa, yönetici, öğretmen ve öğrencilere en az 6 ay önce yazılı olarak bildirmek şartıyla ve ancak öğretim yılı sonunda okulunu kapatabilir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 12. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 20. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumları aynen korunur.

Ancak, bu özel öğretim kurumlarının çoğaltılması, aynı il veya başka illerde şubelerinin açılması Bakanlar Kurulu Kararına; binalara ilaveler yapılması, mevcut binaların yerine kaim olmak üzere yeniden binalar inşa edilmesi ve genişletilmesi Millî Eğitim Bakanlığının iznine bağlıdır.»

MADDE 13. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 21. — Özel öğretim kurumlarında yönetim, eğitim ve öğretim hizmetlerinin; asıl görevi bu kurumlarda olan yönetici ve eğitim - öğretim elemanları ile yürütülmesi esastır.

Bir özel okulun öğretmen kadrosunun, kuruluş sırasında üçte birinin, kuruluşundan beş yıl sonra da en az üçte ikisinin asıl görevi bu kurumlarda olan öğretmenlerden oluşması zorunludur. Yöneticiler asıl görevli aylık ücretli olarak görevlendirilir, başka kurumlarda görev alamazlar.

Her derece ve tipteki özel öğretim kurumlarının yöneticilik ve eğitim - öğretim hizmetlerinde, en az dengi resmî öğretim kurumlarına atanabilmek için gerekli nitelik ve koşulları taşıyanlar görevlendirilir.

Bu kurumlarda stajiyer öğretmene öğretim görevi verilemez. İhtiyaç halinde yabancı dilde okutulan derslerin öğretmenliğine önerilenlerde bu koşul aranmayabilir.

Kurumların özellikleri göz önünde tutularak, yönetici ve öğretmenlerde aranacak nitelik ve şartlar yönetmelikte belirtilir.

İhtiyaç halinde, asıl görevi resmî öğretim kurumlarında olan öğretim elemanlarına, aylığı karşılığında okutmakla yükümlü olduğu ders saatlerini aksatmamak ve resmî öğretim kurumlarında okuttukları ders saatlerinin yarısını geçmemek üzere, yetkili makamların izni ile özel okullarda ücretle ders verilebilir. Diğer devlet memurları öğretmenlik yapma niteliğini taşıyalar da özel öğretim kurumlarında görevlendirilemezler.

Resmî ve özel okul yöneticileri ile öğretmenlerine okullar dışındaki özel öğretim kurumlarında görev verilemez. Buna aykırı hareket eden kurum hakkında 15 inci madde, görev alanlar hakkında da 47 nci ve 48 inci maddelere göre işlem yapılır.

Azınlık okullarının Türkçe, Türkçe Kültür dersleri, kadroları resmî okullarda olan öğretmenlerce okutulur. Bu gibilerde en az iki yıllık öğretmenlik tecrübesi aranır.»

MADDE 14. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 23 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 23. — Özel öğretim kurumlarının müdürleri, kurucuları tarafından, diğer yönetici ve öğretmenleri genel olarak müdürleri tarafından seçilir ve istihdamları, Millî Eğitim Bakanlığının iznine sunulur. Bakanlığın iznine sunulmadan önce, müdür, diğer yönetici ve öğretmenler işe başlatılamazlar.

Şartları taşıyan yönetici ve öğretmenler için Bakanlıkça çalışma izni düzenlenir. Çalışma izninin iptali yine Bakanlıkça yapılır.

İzin talebinin reddi halinde tebliğ tarihinden itibaren adaylara vazife gördürülemez.»

MADDE 15. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 24. — Türkçeden başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan özel okulların müdürleri, Türkçe ve Türkçe Kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini Türk Müdür Başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlenmek üzere Millî Eğitim Bakanlığına önerir.

Türkçe ve Türkçe Kültür dersleri öğretmeni bulunamaması halinde, okulun öğretim dilinde özel alan eğitimi görmüş Türk asıllı ve T.C. uyruklu öğretmenlere de bu görev verilebilir.

Bu öneriyi, uyarmaya rağmen, bir ay içinde yapmayan okulların Türk Müdür Başyardımcılarını, yukarıdaki koşulları taşıyan öğretmenler arasından Millî Eğitim Bakanlığı seçer ve işe başlatır.»

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 12. — Tasarının 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 21. — Özel Öğretim Kurumlarında yönetimi, eğitim ve öğretim hizmetlerinin asıl görevi bu kurumlarda olan yönetici ve eğitim - öğretim elemanları ile yürütülmesi esastır.

Bir özel okulun öğretmen kadrosunun, kuruluş sırasında üçte birinin, kuruluşundan beş yıl sonra da en az üçte ikisinin asıl görevi bu kurumlarda olan öğretmenlerden oluşması zorunludur. Yöneticiler asıl görevli aylık ücretli olarak görevlendirilir, başka kurumlarda görev alamazlar.

Her derece ve tipteki özel öğretim kurumlarının yöneticilik ve eğitim - öğretim hizmetlerinde, en az dengi resmî öğretim kurumlarına atanabilmek için gerekli nitelik ve şartları taşıyanlar görevlendirilir.

Bu kurumlarda stajyer öğretmene öğretim görevi verilemez. İhtiyaç halinde yabancı dilde okutulan derslerin öğretmenliğine önerilenlerde bu şart aranmayabilir.

İhtiyaç halinde, asıl görevi resmî öğretim kurumlarında olan öğretim elemanlarına, aylığı karşılığında okutmakla yükümlü olduğu ders saatlerini aksatmamak ve resmî öğretim kurumlarında okuttukları ders saatlerinin yarısını geçmemek üzere, yetkili makamların izni ile özel okullarda ücretle ders verilebilir. Diğer devlet memurları öğretmenlik yapma niteliğini taşıyalar da özel öğretim kurumlarında görevlendirilemezler.

Resmî ve özel okul yöneticileri ile öğretmenlerine, özel okullar dışındaki özel öğretim kurumlarında görev verilemez. Buna aykırı hareket eden kurum hakkında Kanunun 15 inci maddesi, görev alanlar hakkın da da 47 nci ve 48 inci maddelerine göre işlem yapılır.

Azınlık okullarının Türkçe, Türkçe Kültür dersleri, kadroları resmî okullarda olan öğretmenlerce okutulur. Bu gibilerde en az iki yıllık öğretmenlik tecrübesi aranır.

MADDE 14. — Tasarının 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 24. — Türkçeden başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan özel okulların müdürleri, Türkçe ve Türkçe Kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini Türk Müdür Başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlenmek üzere Millî Eğitim Bakanlığına önerir.

Türkçe ve Türkçe Kültür dersleri öğretmeni bulunmaması halinde, okulun öğretim dilinde özel alan eğitimi görmüş Türk asıllı ve Türkiye Cumhuriyeti uyruklu öğretmenlere de bu görev verilebilir.

Bu öneriyi, uyarmaya rağmen bir ay içinde yapmayan okulların Türk Müdür Başyardımcılarını, yukarıdaki şartları taşıyan öğretmenler arasından Millî Eğitim Bakanlığı seçer ve işe başlatır.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 16. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 25. — 23 Ağustos 1923 tarih ve 340 sayılı Kanuna bağlı Andlaşmanın 40 ıncı ve 41 inci maddeleri kapsamına giren okulların özellik göstermesi gereken hususları tüzükte belirtilir.

Tüzük, ilgili ülkelerin bu konudaki mevzuat ve uygulamaları dikkate alınarak karşılıklılık ilkesine göre hazırlanır. Tüzükte belirtilmeyen hususlarda, resmî okullar mevzuatı uygulanır.

Bu okullarda yalnız aynı azınlığa mensup Türk vatandaşlarının çocukları ile ırkdaş oldukları devletin Türkiye' de görevli personelinin çocukları okuyabilir.»

MADDE 17. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 26. — Özel okullarda yönetim, eğitim - öğretim aynı derecedeki Devlet Okulları ile erişilmek istenen seviyeye göre düzenlenir. Özel öğretim kurumlarının, yönetmelikleri ve müfredat programları Millî Eğitim Bakanlığınca onanır. Bu yönetmelik ve müfredat programlarında, gerekli hallerde Millî Eğitim Bakanlığınca değişiklik yapılabilir.»

MADDE 18. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 30. — Özel Öğretim Kurumları, ilan ve reklamlarının birer örneğini yayımından önce ilgili Valiliğe vermek zorundadır. Kurumlar, ilan ve reklamlarda gerçeğe aykırı beyanlarda bulunamazlar.»

MADDE 19. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 31. — Özel Öğretim Kurumlarının ücretleri, kurumların ders kesiminden 5 ay önce yapacakları öneriler üzerine, İl Ücret Tespit Komisyonlarının kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile saptanır.

Saptanan miktarı aşmamak kaydıyla, kurumlar, gelecek öğretim yılı için, öğrencilerden alacakları ücreti, en geç Mayıs ayı sonuna kadar ilan ederler.

Ücretler, öğretim yılı içinde haklı nedenler mevcut olduğu takdirde, bir defaya mahsus olmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile artırılabilir. Bu zamlı ücret, ilanı tarihinde yürürlüğe girer.

İl Ücret Tespit Komisyonlarının kuruluşu, çalışma ve ücret tespit yöntemleri tüzükte belirtilir.»

MADDE 20. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 32 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 32. — Özel okullarda çalışan müdür, diğer yönetici ve öğretmenler ile bu kurumların kurucuları veya kurucular temsilcisi arasında hizmet akdi en az bir yıl süreli olmak kaydıyla yazılı olarak yapılır. Yazılı sözleşmede görevin türü, süresi, ders sayısı, aylık ücret veya ders saati başına verilecek ücret miktarı, terfi süreleri, zam oranları, sözleşmenin uzatılması, fesih şartları belirtilir.

Bu şartlarda değişiklik ancak yeni bir sözleşmeyle olur. Asıl görevi özel öğretim kurumlarında olan yönetici ve öğretmenlerle yapılacak sözleşmeler aylık ücret esasına göre düzenlenir.

Bu sözleşmelerde ilgililerin ihtiyarı veya zorunlu sosyal sigorta bağlantı yardımlarından yararlanma olanaklarını kısıtlayıcı, tehlikeye düşürücü, önleyici koşullar konulamaz.

Süresi öğretim yılı içinde sona eren sözleşmeler, öğretim yılı sonuna kadar kendiliğinden yenilenmiş sayılır.»

MADDE 21. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 33. — Özel okullarda yöneticilik ve eğitim, öğretim hizmeti yapanlara kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler tutarından az ücret verilemez. Ayrıca, ek ders ücreti olarak da resmî okullar için öngörülen miktarın altında ödeme yapılamaz.

Diğer özel öğretim kurumlarında yöneticilik ve öğretmenlik yapanların ücretlerinin hesaplanmasında, bu öğretmenler orta öğretim okulları öğretmeni gibi işlem görürler.»

MADDE 22. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 43 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 43. — Her derece ve nitelikteki özel öğretim kurumları, eğitim - öğretim ve yönetim bakımından, Millî Eğitim Bakanlığınca özel yönetmeliğine göre teftiş ve denetlemeye tabi tutulurlar.

Özel okulların teftiş ve denetlemeleri, okulların özellik ve seviyeleri ile 8 inci maddeye göre belirlenen koşulları koruyup korumadığı da dikkate alınarak yapılır.»

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 16. — Tasarının 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Tasarının 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Tasarının 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 31. — Özel Öğretim Kurumlarının ücretleri, kurumların ders kesiminden 5 ay önce yapacakları, öneriler üzerine, İl Ücret Tespit Komisyonlarının kararı ve Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile tespit olunur.

Bu miktarı aşmamak kaydıyla, kurumlar, gelecek öğretim yılı için, öğrencilerden alacakları ücreti en geç Mayıs ayı sonuna kadar ilan ederler.

Ücretler, öğretim yılı içinde haklı sebepler mevcut olduğu takdirde, bir defaya mahsus olmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığının onayı ile artırılabilir. Bu zamlı ücret, ilanı tarihinde yürürlüğe girer.

İl Ücret Tespit Komisyonlarının kuruluşu, çalışma ve ücret tespit yöntemleri tüzükte belirtilir.

MADDE 20. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, son fıkrası çıkartılmıştır.

«Özel Öğretim kurumlarında çalışan müdür, diğer yönetici ve öğretmenler ile bu kurumların kurucuları ve ya kurucular temsilcisi arasında hizmet akdi en az bir yıl süreli olmak kaydıyla yazılı olarak yapılır. Yazılı sözleşmede görevin türü, süresi, ders sayısı, aylık ücret veya ders saati başına verilecek ücret miktarı, terfi süreleri, zam oranları, sözleşmenin uzatılması, fesih şartları belirtilir.»

MADDE 21. — Tasarının 21 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Özel okulların teftiş ve denetlemeleri, okulların örelilik ve seviyeleri ile 8 inci maddeye göre belirlenen şartları koruyup korumadığı da dikkate alınarak yapılır.»

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 23. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 47. — Özel öğretim kurumlarının yönetici ve öğretmenleri hakkında, kurumun bünyesine göre, 14.7.1965 tarih, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 10.6.1930 tarih, 1702 sayılı İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun, 19.1.1942 tarih, 4357 sayılı Hususî İdarelerden Maaş Alan İlkokul Öğretmenlerinin Kadrolarına Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler için Teşkil Edilecek Salık ve İçtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda yazılı olan ve bu kurum öğretmenlerinin özelliklerine göre uygulanabilen ödül ve ceza hükümleri uygulanır.»

MADDE 24. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 48. — 47 nci maddede yazılı ödül ve cezalar, Devlet Memurları Kanunu ve bu Kanuna dayalı yönetmeliklerle yetkili kılınan amir ve mercilerce verilir.»

MADDE 25. — Özel Öğretim Kurumları Kanununun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 49. — Özel öğretim kurumlarının yönetici, öğretmen ve memurları, suç işlemeleri halinde veya görevlerinden ötürü kendilerine karşı işlenen suçlardan dolayı Türk Ceza Kanununun uygulanması ve ceza kovuşturması bakımından memur sayılır.»

MADDE 26. — Özel Öğretim Kurumları Kanununa aşağıdaki madde eklenmiştir.

«EK MADDE 1. — Bu Kanunda hüküm bulunmayan konularda resmî öğretim kurumları için geçerli olan kanunlar uygulanır.»

MADDE 27. — 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa İki Madde Eklenmesi Hakkındaki 26.10.1971 tarih, 1495 sayılı Kanun ile Azınlık Okullarında Türkçe ve Türkçe Kültür Derslerinin Devlet Kadrosundaki Öğretmenlerce Okutulmasına Dair 27.5.1955 tarih, 6581 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 28. — Özel Öğretim Kurumları Kanununa aşağıdaki geçici 2 nci madde eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte mevcut olan bütün özel dershaneler en geç 1 Ağustos 1983 tarihinde kapatılır.»

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 23. — Tasarının 23 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Tasarının 24 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Tasarının 25 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Özel Öğretim Kurumları Kanununa aşağıdaki üç ek madde eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Tasarının Ek 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa İki Madde Eklenmesi Hakkındaki 26.10.1971 Tarih, 1495 sayılı Kanun ile Azınlık Okullarında Türkçe ve Türkçe Kültür Derslerinin Devlet Kadrosundaki Öğretmenlerce Okutulmasına Dair 27.5.1955 tarih, 6581 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

EK MADDE 3. — Kazanç amacına yönelik olmamak kaydıyla, Vakıflar tarafından kurulacak Özel Yükseköğretim Kurumları kuruluş, işleyiş ve diğer ilgili hususlarda 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa, bu Kanunun ek ve tadilleri ile bunlara dayanılarak çıkarılacak yönetmelik hükümlerine tabidir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 29. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 30. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

B. Uluşu

21.6.1982

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Başbakan Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztürk

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Menteş

Millî Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Millî Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. K. Kılıçturgay

Gümrük ve Tekel Bakanı
Prof. Dr. A. Bozer

Ulaştırma Bakanı
Prof. Dr. M. Aysan

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S.Özbek

Çalışma Bakanı V.
İ. Evliyaoğlu

Sanayi ve Tek. Bakanı
M. Turgut

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
F. İlkel

Kültür ve Turizm Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İş. ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

(Millî Eğitim Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 27. — Tasarının 29 uncu maddesi 27 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Tasarının 30 uncu maddesi 28 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

